

Quiz

Șmîg

întreaga
familie 8+

durata
30 min

© Fundația Biserici Fortificate, Sibiu, 2026

Planuri biserică: Hermann Fabini, Sibiu

Text: Fundația Biserici Fortificate

Ilustrații Dana&Birk: Joy Katzmarzik, Mainz, Germania

Layout: Fundația Biserici Fortificate

Unde ne găsiți: www.kirchenburgen.org

Bună și bine ați venit în Șmig / Schmiegen!

Salut!

Suntem Dana și Birk
și vă invităm să
completați acest
quiz împreună cu noi.
Veți avea nevoie de
un instrument de
scris și de multă
atenție ;)

Dacă aveți nevoie de ajutor, luați părinții drept tovarăși de explorare, cu siguranță vă veți descurca foarte bine și în echipă.

HAIDEȚI SĂ ÎNCEPEM! EXPLORARE PLĂCUTĂ!

Ce este aceea o biserică fortificată?

O **biserică fortificată** este o biserică înconjurată de **ziduri de apărare, turnuri, bastioane și porți puternice**, care formau o mică cetate.

În aproape fiecare sat săsesc există o **biserică fortificată**, uneori construită chiar în mijlocul satului sau pe un deal din apropiere.

Aceasta era locul unde oamenii se adunau pentru cele mai importante momente din viața lor: **botezuri, nunți și sărbători religioase**. Dar, cu sute de ani în urmă, biserica avea și un alt rol: **în vremuri de pericol, oamenii se refugiau aici pentru a fi în siguranță**.

Biserica se află în **centrul fortificației**, iar fortificația era în **centrul vieții comunității**.

Fiecare biserică-cetate este **unică** și arată cât de **pricepuți și harnici** erau oamenii care au construit-o.

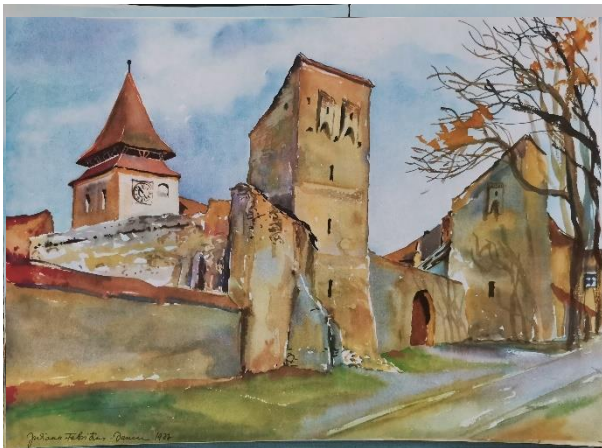
Ați auzit vreodată de sași?

Hai-deți să facem o călătorie în timp.

Cu aproape 900 de ani în urmă, Transilvania era parte din regatul Ungariei. Fiind graniță de regat, tărâmul trebuia apărat și atunci regii hotărâsc aducerea pe aceste meleaguri a unui “neam” străin, tocmai din zona Germaniei, Belgiei și Luxemburgului de astăzi.

Odată ajunși aici, ei și-au format și consolidat o nouă identitate, aceea de sași. Au construit orașe și sate cu multă pricepere și meșteșug, fiind foarte harnici și gospodari. Viața în aceste localități era liniștită, dar uneori, liniștea era tulburată de atacuri. Tătarii și turcii au încercat de multe ori să cucerească satele și orașele, jefuind, distrugând și arzând tot ce le stătea în cale.

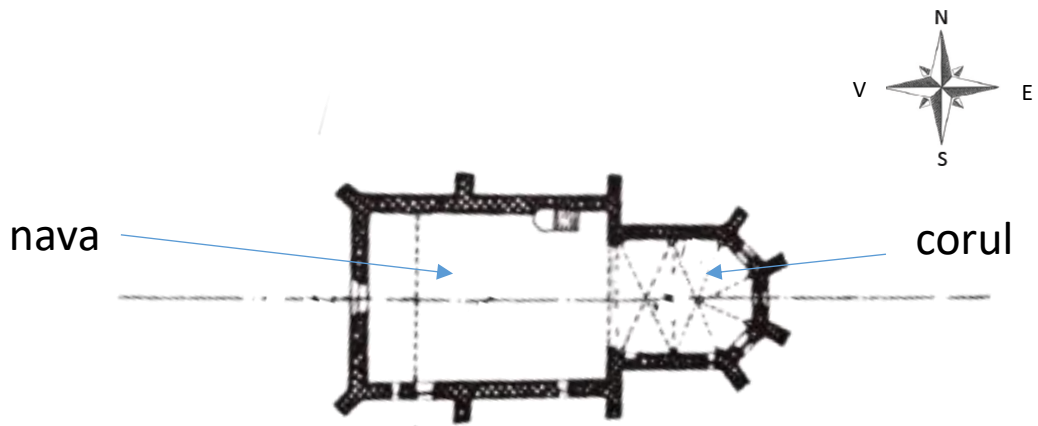
După mai multe atacuri, sașii s-au gândit să își întărească bisericile, ridicând *ziduri* înalte în jurul lor și *turnuri* mărețe cu *guri de tragere* și *drumuri de strajă*.

În interiorul acestor ziduri, oamenii se adăposteau în timpul *asediilor*, împreună cu

animalele, mâncarea și bunurile de valoare. Când atacatorii încercau să pătrundă în fortificație, sătenii se apărau, aruncând apă fiartă, smoală, pietre și chiar stupi plini cu albine!

Astăzi, multe dintre aceste biserici - cetate încă există și pot fi vizitate, păstrând istoria și poveștile acelor vremuri.

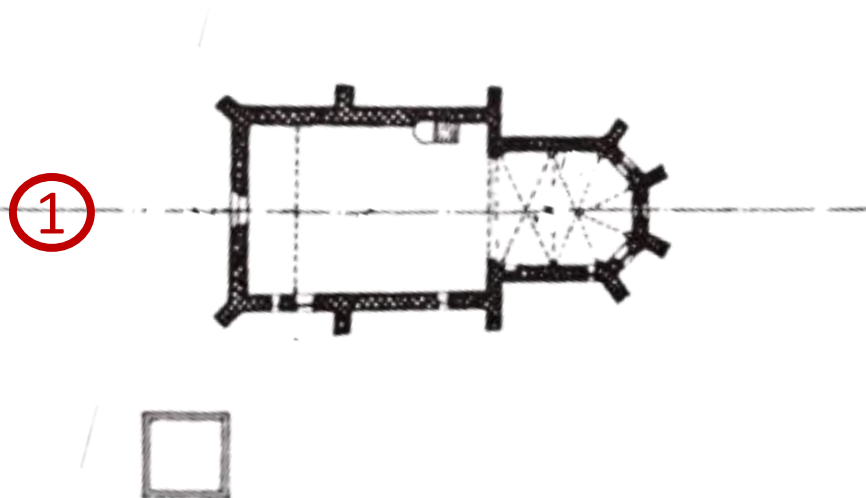
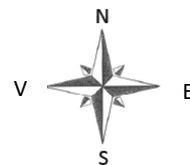
Ce avem de descoperit în Șmig?

Acest plan al bisericii vă va ajuta să identificați nava și corul bisericii și să vă orientați în funcție de punctele cardinale.

Biserica din Șmig a fost construită în secolul al XIV-lea în **stil gotic**. În secolul al XV-lea, biserica a fost remodelată, iar în secolul al XIX-lea a fost refăcută din temelii. La sud de biserică se află un **turn clopotniță** din lemn cu un clopot care datează din secolul al XV-lea.

Începem traseul nostru în partea vestică a ansamblului, în dreptul portalului de vest.

Portalul vestic și cel de pe latura de sud sunt dovada măiestriei meșterilor din această zonă a Transilvaniei. Priviți câteva clipe portalul vestic, terminat în **arc frânt**.

Ce meșteri au fost aceia care au sculptat portalul vestic?

fierari

pietrari

dulgheri

Câte arcuri frânte puteți identifica în conturul portalului?

2

3

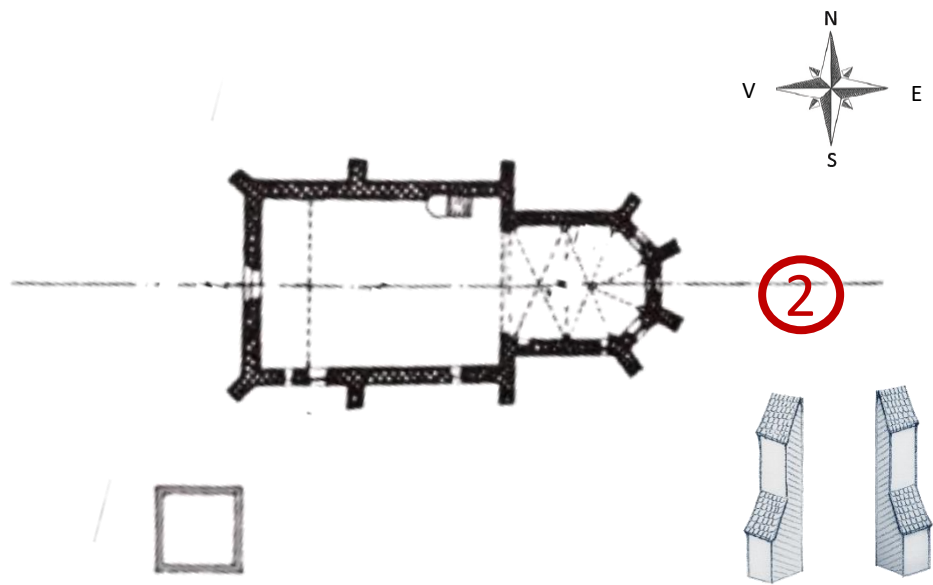

5

Desenați, în miniatură, portalul vestic

Ocoliți biserica și priviți pereții acesteia. Fără ziduri de apărare, biserica în sine a fost întărită cu **contraforturi**.

Câte contraforturi susțin zidurile bisericii, inclusiv corul acesteia?

Ce rol credeți că aveau contraforturile?

estetic

ornamental

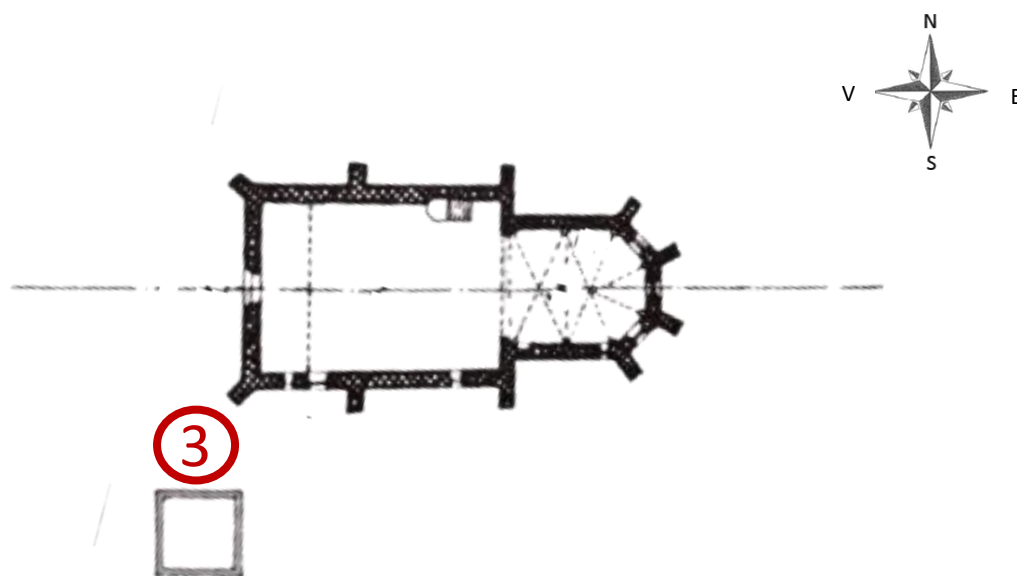
de întărire a zidurilor

Opriți-vă în dreptul corului bisericii. Priviți ferestrele înalte, terminate în arc frânt, cu **vitralii** colorate.

Care dintre ferestrele de mai jos corespunde formei de fereastră gotică în arc frânt?

Continuați traseul pe latura sudică a bisericii. Opriți-vă în dreptul **Turnului clopotniță**.

Clopotele medievale din turn, adevărate opere de artă pentru acele vremuri, aveau mai mult roluri, bănuți care erau acestea? (mai multe răspunsuri sunt corecte)

Chemau sătenii la slujbă

Anunțau pericole

Marcau diverse evenimente importante (*moartea cuiva din sat, de exemplu*)

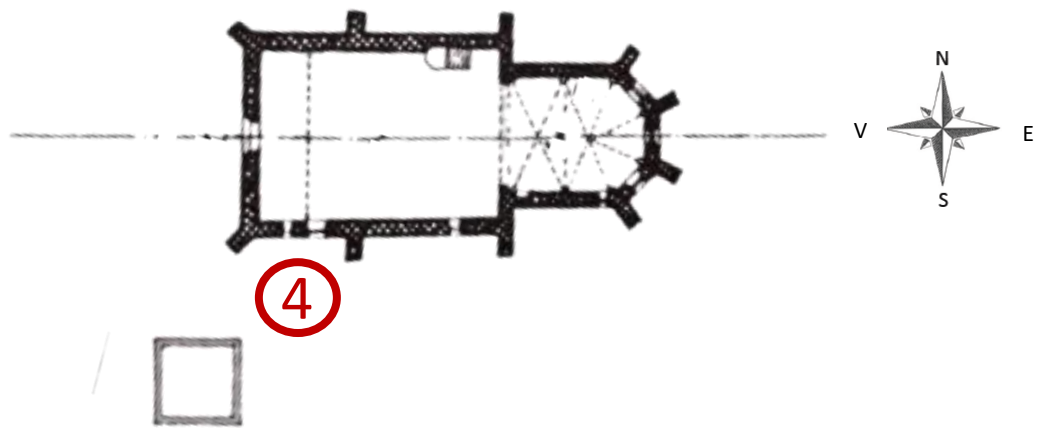
Pe unul din aceste clopote se află următoarea inscripție în limba latină: **O REX GLORIE VENI CUM** (O Rege slăvit, vin-o la noi).

Dacă ați pune voi un mesaj pe clopot astăzi, ce ați scrie?

În Evul Mediu, **latina** era limba folosită pentru texte importante. Inscripțiile de pe clopote aveau rol simbolic și solemn – ele însoțeau sunetul clopotului, care marca momente importante pentru comunitate.

Hai deți să intrăm în biserică, folosind portalul de sud. Faceți câțiva pași până în mijlocul navei.

Observați urme de picturi pe pereții nordici ai navei, o adevărată comoară, pe care mulți specialiști încă nu au văzut-o!. Priviți-le atent.

Acestea au au fost scoase la lumină în timpul unor lucrări de restaurare a bisericii. Cum credeți că au realizat restauratorii acest lucru?

Spălând pereții

Îndepărtând stratul superior de tencuială

Încălzind pereții

De credeți că aceste picturi se numesc și **picturi murale**?

(mai multe variante corecte de răspuns)

Murus în latina înseamnă perete

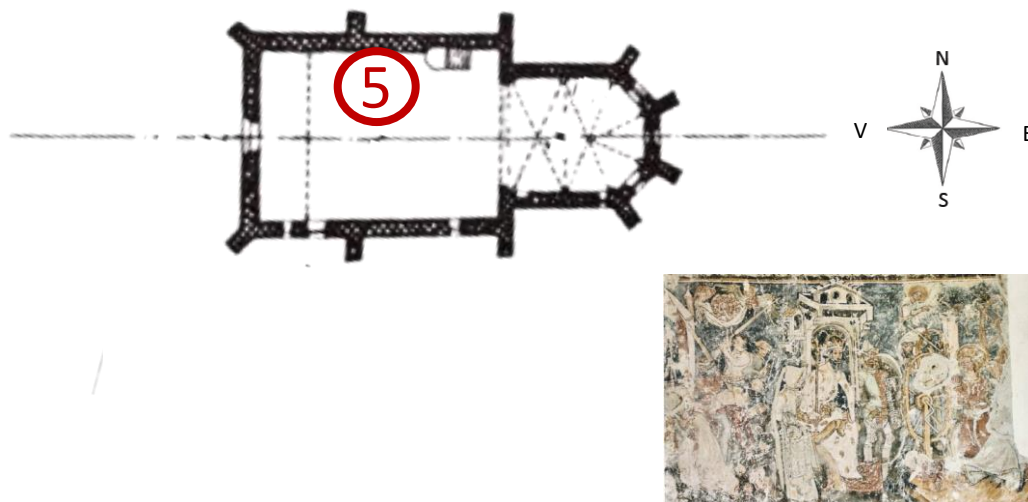
Pentru că fac parte din perete

Sunt denumite așa după numele pictorului

Înainte de Reforma Luterană, adică acum aproximativ 500 de ani, bisericile fortificate aveau interioare pictate cu **picturi murale** sau **fresce**.

Priviți picturile murale de pe peretele nordic al navei.

Ce puteți să identificați în conținutul picturilor murale?

(mai multe variante corecte de răspuns)

- Oameni Veșminte Unelte Clădiri

De ce credeți că pictau oamenii pereții bisericilor?

- Să spună povești Pentru a face spațiul mai atractiv Pentru că se plectiseau

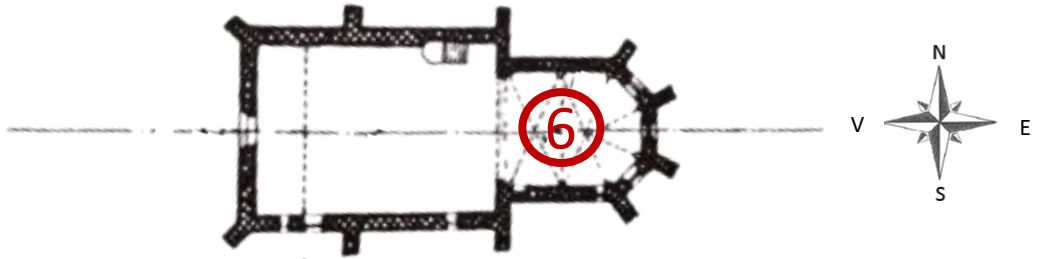
Voi ce pictați acasă pe pereți?

Fresca este o tehnică specială de **pictură murală**, realizată pe tencuiala proaspătă. Pigmentul intră în tencuială și devine **parte din perete**. Spre deosebire de un tablou, sau o pictură pe pânză, fresca este parte din arhitectura clădirii, nu poate fi mutată.

Faceți câțiva pași acum spre zona corului, despărțit de navă printr-o boltă înaltă în arc frânt. Vă mai amintiți unde am mai întâlnit arcul frânt?

Corul este luminat de ferestrele gotice, pe care le-ați văzut și din exterior. Observați cum cade lumina în acest loc. De ce credeți că era cel mai luminat loc din biserică?

Aici au avut loc să monteze mai multe ferestre

Era cel mai important loc din biserică

Pentru ca preotul să vadă mai bine

Câte ferestre sunt?

O parte au și vitralii în partea de sus, adică bucăți de sticlă colorată. La câte ferestre observați vitralii?

În **arhitectura gotică verticalitatea și lumina** erau două elemente esențiale.

Poziționați-vă acum cu fața spre altar și priviți în dreapta acestuia. Observați o nișă în perete.

Ce rol credeți că avea această nișă?

- Loc de șezut Loc pentru așezat lucruri O fostă fereastră

Sedilia este o construcție din piatră, care este un loc de șezut, în dreapta altarului. Acolo stăteau **preotul și ajutoarele lui**, atunci când nu predicau în timpul slujbei.

Priviți acum spre peretele opus și observați un alt element arhitectural, bogat ornamentat. Este **tabernacolul gotic**.

Din ce material credeți că este realizat?

- piatră lemn metal

Tabernacolul este un „dulăpior“ special, în peretele din stânga altarului. Aici, preotul păstra pâinea pentru împărtășanie. Era un loc foarte important și, de cele mai multe ori, foarte frumos lucrat și ornamentat.

Întoarceți acum privirea spre nava bisericii. Se mai pot vedea o parte din băncile pe care ședeau sătenii în timpul slujbelor.

Privind băncile rămase, ce credeți că s-a schimbat în ultimii ani de au rămas așa de puține?

- Comunitatea este mai mică Nu se mai țin slujbe S-au rupt mare parte din ele

În bisericile fortificate, locurile în care stăteau sătenii nu erau alese la întâmplare – ba chiar reflectau foarte clar ordinea socială din comunitate. Bărbații stăteau separat de femei, iar tinerii ocupau locurile de la etaj.

Ce înseamnă pentru această biserică atunci când comunitatea ei se schimbă? (mai multe răspunsuri corecte)

- Devine loc de vizitate Devine monument Are nevoie de grijă din partea altora

Haideți să încercăm să devenim mai filozofici, sau poetici, vreți?

Credeți că frumusețea poate rezista chiar și atunci când ceva este incomplet?

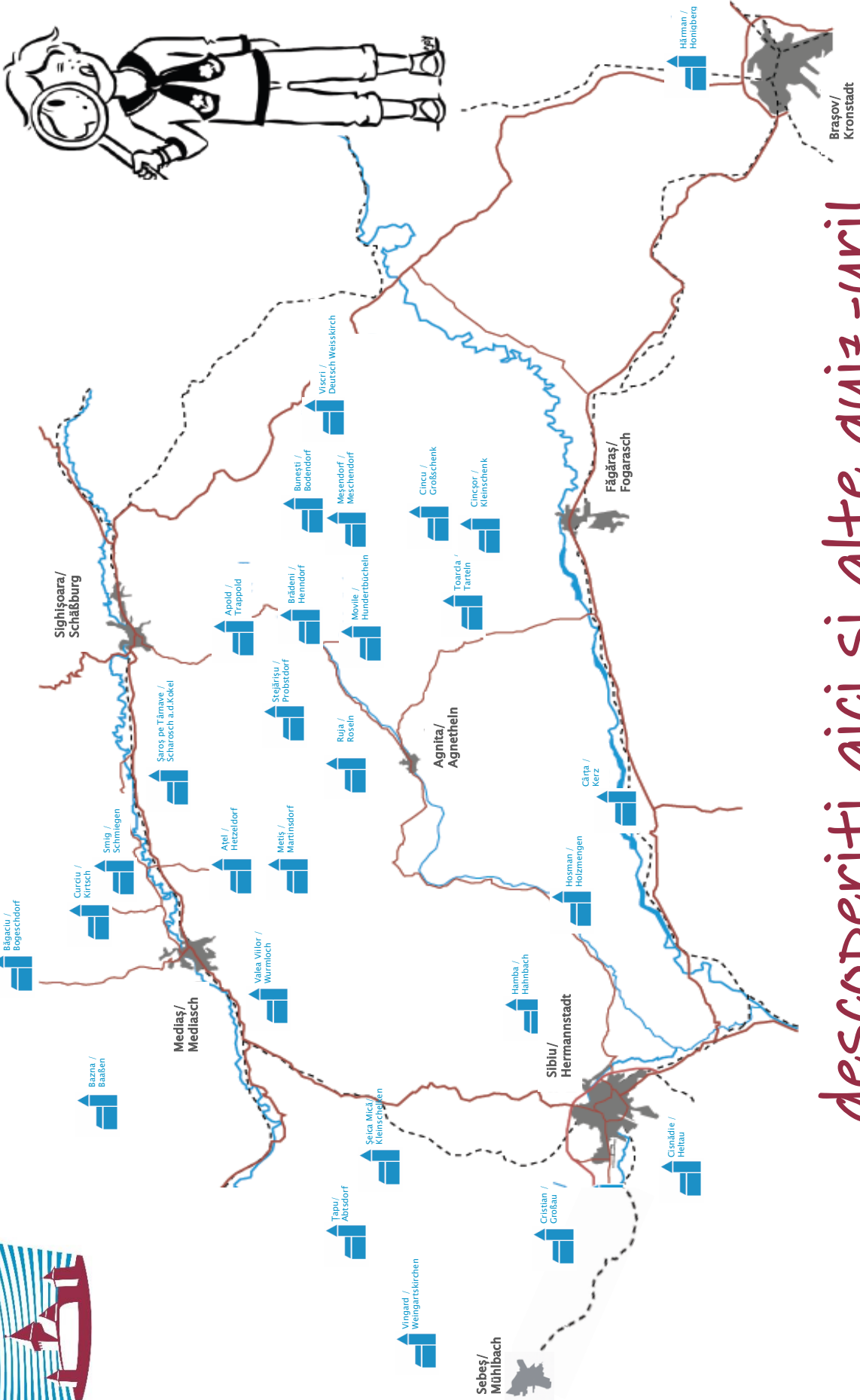
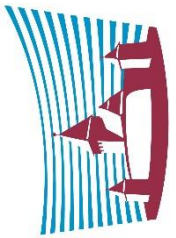
Ați răspuns la toate întrebările quiz-ului nostru.

FELICITĂRI!

Tocmai v-ați îmbogățit cu
o nouă experiență!

Sperăm că v-a plăcut quiz-ul
nostru și vă invităm să
descoperiți
și alte biserici fortificate din
Transilvania.
Vă așteptăm cu drag și cu
experiențe noi!

... descoperiti aici si alte quiz-uri!